

Regelrådet	
Ank	2016 -12- 14
Dnr	RR 2016-00388

Katana 18/11

Regelrådet Regelrådet <regelradet@regelradet.se>

Remiss från Riksantikvarieämbetet

1 meddelande

Helen Carlsson <Helen.Carlsson@raa.se>

14 december 2016 10:46

Till: info@arkeologisamfundet.se, forvaltningsrattenilulea@dom.se, kammarrattenistockholm@dom.se, info@foretagarna.se, konkurrensverket@kkv.se, kommerskollegium@kommers.se, kontakt@lansstyrelsen.se, regelradet@regelradet.se, info@skl.se, registrator@statskontoret.se, remisser@svensknaringsliv.se, trafikverket@trafikverket.se, info@uppdragsarkeologi.se

Remissen avser vissa ändringar i Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd om uppdragsarkeologi (KRFS 2015:1).

Se bifogad scannad fil.

Vänligen
Helen Carlsson
Verksjurist

 dokument_13.pdf
6448K

Se sändlista

Remiss

Datum 2016-12-13

Klassificering 3.4.4.

Dnr 2244-2016

Avdelning Administrativa
avdelningen

Enhet Juridiska enheten

Remittering av förslag till reviderade verkställighetsföreskrifter och allmänna råd om uppdragsarkeologi enligt kulturmiljölagen (1988:950)

Nya verkställighetsföreskrifter och allmänna råd om uppdragsarkeologi trädde i kraft den 1 juli 2015 (KRFS 2015:1). Riksantikvarieämbetet har identifierat behov av ett fåtal ändringar i sak samt några redaktionella ändringar. De senare har ingen materiell effekt. Förslaget till ändrade föreskrifter och allmänna råd återfinns i bilaga 1.

De föreslagna ändringarna bedöms leda till större effektivitet, rättssäkerhet och enhetlig rättstillämpning.

Konsekvensutredningen omfattar endast ändringsförslagen. Föreskrifterna och de allmänna råden konsekvensutreddes i sin helhet inför ikraftträdandet 2015.

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning skall en myndighet remittera förslag till föreskrifter och allmänna råd tillsammans med en konsekvensutredning för att ge statliga myndigheter, kommuner, landsting, organisationer, näringslivet och andra som kostnadsmässigt eller på annat sätt betydande berörs tillfälle att yttra sig över föreskriftsförslagen, allmänna råd och konsekvensutredningen. Konsekvensutredningen återfinns i bilaga 2

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41

Box 5405

114 84 Stockholm

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Plusgiro 599 94-4

Bankgiro 5052-3620

Ni ges med denna remiss tillfälle att lämna synpunkter på förslaget till ändrade föreskrifter och allmänna råd och på konsekvensutredningen.

Riksantikvarieämbetet behöver era synpunkter senast den 20 januari 2017. Svar skickas digitalt (både pdf och wordfil) till registrator@raa.se. Vid frågor kontakta verksjurist Helen Carlsson eller utredare Eva Skyllberg.

Föreskrifterna och de allmänna råden beräknas träda i kraft den 1 mars 2017.

Bilagor

Bilaga 1. Förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd om uppdragsarkeologi

Bilaga 2. Konsekvensutredning, Verkställighetsföreskrifter 2 kap. 11-13 §§
kulturmiljölagen (1988:950)

Sändlista

Domstolar:

Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Luleå,

Myndigheter:

Kommerskollegium, Konkurrensverket, Regelrådet, Statskontoret, Trafikverket,
Samtliga länsstyrelser

Organisationer:

Företagarna, Svenskt Näringsliv, Svenska arkeologiska samfundet, Mark –
museiarkeologiska branschorganisationen, Subo – Sveriges
uppdragsarkeologiska branschorganisation, Sveriges kommuner och landsting

Kopia till: Kulturdepartementet

Kulturrådets författningssamling

Kulturrådet

KRFS 2017: 00

Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd om uppdragsarkeologi;

beslutade den 00 februari 2017.

Med stöd av 10 § kulturmiljöförordningen (1988:1188) föreskriver Riksantikvarieämbetet följande om verkställigheten av 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter tillämpas på uppdragsarkeologi i samband med planering och genomförande av ett arbetsföretag och i samband med tillstånd till ingrepp i fornlämning.

Med *uppdragsarkeologi* avses det förfarande som regleras i 2 kap. 11 och 13 §§ kulturmiljölagen (1988:950). Arkeologisk utredning, arkeologisk förundersökning, arkeologisk undersökning och arkeologisk kontroll benämns gemensamt för *undersökning* i dessa föreskrifter.

2 § Undersökningen ska i alla dess delar vara av vetenskapligt god kvalitet. Med *vetenskapligt god kvalitet* avses att utifrån ett vetenskapligt arbetssätt skapa kunskap av relevans för myndigheter, forskning och allmänhet. Resultaten i form av rapportering, fornfynd och dokumentationsmaterial ska bevaras samlat för framtiden samt göras tillgängliga och användbara för de målgrupper undersökningen riktar sig till.

3 § Länsstyrelsens bedömning av kunskapsbehovet ska ligga till grund för val av ambitionsnivå inför en undersökning. Inför en arkeologisk undersökning ska även länsstyrelsens bedömning av fornlämningens kunskapspotential ligga till grund för val av ambitionsnivå.

Med *ambitionsnivå* avses en undersöknings omfattning, karaktär och prioriteringar.

Med *fornlämningens kunskapspotential* avses bedömningen av hur en undersökning av fornlämningen kan bidra till att skapa kunskap om det förflutna.

4 § Med *arbetsföretag* avses verksamhet som påverkar mark och sjö- eller havsbotten såsom projektering, byggande, övertäckning och markarbeten.

5 § Med *företagare* avses den som för egen räkning utför eller låter utföra ett arbetsföretag.

Samråd med länsstyrelsen

6 § Vid samråd enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen (1988:950) ska företagaren lämna in planer eller annan skriftlig dokumentation om arbetsföretaget till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen ska verka för att arbetsföretaget lokaliseras och utformas så att det inte alls eller i så liten omfattning som möjligt berör en fornlämning.

Länsstyrelsens ställningstagande gällande behov av undersökning med anledning av samråd om arbetsföretag, ska dokumenteras och motiveras samt meddelas företagaren.

Syftet med och olika typer av undersökningar

7 § Syftet med arkeologisk utredning och arkeologisk förundersökning är att ge länsstyrelsen ett beslutsunderlag för tillståndsprövning enligt 2 kap. 12 § andra stycket kulturmiljölagen (1988:950).

7a § En arkeologisk utredning ska fastställa om fornlämning berörs och så långt möjligt beskriva denna. Den arkeologiska utredningen kan omfatta

- arkivstudier,
- fältinventering med arbetsmetoder som inte medför fysiskt ingrepp,
- sökschaktning, provgropar samt provtagning.

Om den arkeologiska utredningen förväntas utgöra ett tillräckligt underlag för att företagaren ska kunna undvika ingrepp i fornlämning, kan den arkeologiska utredningen även innehålla en avgränsning av fornlämning.

7b § En arkeologisk förundersökning ska fastställa och dokumentera fornlämningens karaktär, datering, utbredning och komplexitet samt ta tillvara på fynd. Med *fornlämningens komplexitet* avses fornlämningens olika delar och hur dessa relaterar till varandra. Resultaten ska kunna ligga till grund för länsstyrelsens värdering av fornlämningens kunskapspotential inför kommande beslut.

En arkeologisk förundersökning kan även göras endast i syfte att avgränsa fornlämningen.

8 § Syftet med en arkeologisk undersökning är att dokumentera en fornlämning, ta tillvara fynd, rapportera och förmedla resultaten. Dokumentationsmaterialet och fynden ska bevaras för framtiden samt tolkas vetenskapligt och infogas i ett kulturhistoriskt sammanhang.

8 a § En arkeologisk undersökning kan även utföras som en schaktningsövervakning. Med *schaktningsövervakning* avses att en arkeolog övervakar de ingrepp i fornlämning som ett arbetsföretag får tillstånd till. Arkeologen ska löpande dokumentera de delar av fornlämningen som berörs av arbetsföretaget och ta tillvara fynd.

9 § Tillstånd till åtgärder i fornlämningsområde kan förenas med villkor om särskild åtgärd i form av en arkeologisk kontroll.

Med *arkeologisk kontroll* avses att en arkeolog övervakar ett arbetsföretag i syfte att bevara fornlämningen.

Val av undersökare

10 §

10 § Länsstyrelsen ska ge undersökare som vill utföra undersökningar i länet möjlighet att göra en intresseanmälan. Avsikten med intresseanmälan är att vid direktval ge länsstyrelsen kännedom om vilka undersökare som vill vara verksamma i länet.

11 § Undersökaren ska vara lämplig för att genomföra undersökningen och ha tillgång till den arkeologiska kompetens som behövs.

Endast de undersökare som länsstyrelsen finner vara lämpliga får utföra undersökningar.

Undersökarens lämplighet bedöms utifrån

1. organisation,
2. ekonomiska förhållanden och administrativa rutiner,
3. erfarenhet, vetenskaplig skicklighet och måluppfyllelse av tidigare undersökningar,
4. interna system för kvalitetsäkring och egenkontroll,
5. system för långsiktig kunskapsuppbyggnad och kommunikation,
6. rutiner för upprättande, lagring och kvalitetssäkring av dokumentationsmaterial,
7. rutiner för hantering, förvaring och konservering av fornfynd, och
8. rutiner för hantering av upphovsrättsligt skyddade bilder och texter.

Undersökare som inte uppfyller krav i författning om arbetsmiljö, miljö, mångfald, jämställdhet samt tillgänglighet och i kollektivavtal om arbetsvillkor eller har obetalda förfallna skulder kan anses som olämpliga.

Som en del av undersökarens kompetens räknas de underkonsulter som engagerats för undersökningen.

Förfrågningsunderlag

12 § Både vid direktval och anbudsförfarande ska länsstyrelsen ta fram en förfrågningsunderlag som underlag för den undersökningsplan som undersökaren ska upprätta.

Länsstyrelsen ska beskriva och avgränsa undersökningen samt tydliggöra kraven på undersökaren i en förfrågningsunderlag.

Förfrågningsunderlag ska anpassas till undersökningens syfte och ambitionsnivå.

Allmänna råd

Länsstyrelsen bör ha ett handlingsprogram eller en strategi för uppdragsarkeologin.

13 § Vid direktval av arkeologiska förundersökningar i avgränsande syfte, arkeologiska undersökningar i form av schaktningsövervakningar samt arkeologiska kontroller, kan ett standardiserat förfrågningsunderlag användas (*förenklat förfarande*).

När det finns särskilda skäl kan förenklat förfarande även användas för andra undersökningar. Särskilda skäl kan föreligga när undersökningen är av ringa omfattning.

14 § Undersökningen ska ges den utbredning på marken, sjö- eller havsbotten som är motiverad med hänsyn till fornlämningens art. Med *fornlämningens art* avses fornlämningens egenskaper såsom lämningstypen samt lämningens datering, utbredning, bevarandegrad, komplexitet och läge i landskapet.

Med *lämningstyp* avses de benämningar och klassificeringar som tillämpas i Riksantikvarieämbetets fornminnesinformationssystem.

Undersökning av en fornlämning kan även inkludera ett område som inte omfattas av arbetsföretaget om det behövs med hänsyn till fornlämningens art eller om fornlämningen inte kan bevaras på ett meningsfullt sätt.

15 § Förfrågningsunderlaget ska innehålla

1. en beskrivning av uppdraget enligt 16 §,
2. vid anbudsförfarande, krav på uppgifter om undersökarens lämplighet enligt 11 §,
3. krav på undersökningsplanen enligt 17 §, och
4. information om anbudsutvärdering enligt 18 § när det är tillämpligt.

16 § Beskrivningen av undersökningen ska ange

1. fornlämningens beteckning i Riksantikvarieämbetets fornminnesinformationssystem om sådan finns alternativt en tillfällig benämning, lämningstyp samt fornlämningens datering. Vid arkeologisk utredning anges fornlämningsmiljö eller landskapsavsnitt.
2. undersökningens geografiska position och utbredning på marken, sjö- eller havsbotten utmärkt på en bifogad karta,
3. en kort redogörelse för bakgrunden till undersökningen, arbetsföretaget och tidigare undersökningar inom området,
4. undersökningens ambitionsnivå och målgrupper,
5. tidplan för undersökningens fältarbete och rapportering,
6. förutsättningar för undersökningen,
7. krav på hur eventuella fynd ska samlas in och konserveras,
8. krav på rapporteringens omfattning och utformning,
9. krav på omfattning och utformning av eventuell förmedling av resultat,
10. krav på undersökarens ekonomiska redovisning av undersökningen,
11. vilket offentligt arkiv som ska arkivera dokumentationsmaterialet och rapporteringen. hur länsstyrelsens tillsyn och uppföljning av undersökningen kommer att ske. Länsstyrelsen ska även ange handläggningstid för godkännande av rapporteringens olika delar, länsstyrelsen kan även ange att rapporteringen är att anse som godkänd om undersökaren inte erhållit annan underrättelse av länsstyrelsen inom angiven handläggningstid,
12. att som villkor för tilldelning av undersökning gäller att dokumentationsmaterialet och all rapportering får tillgängliggöras och mångfaldigas av staten med licensen Creative Commons Attribution 4.0 International Public License som är översatt till svenska; Creative Commons Erkännande 4.0 Internationella Publika Licens (*Publik Licens 4.0*). Detta villkor gäller inte Lantmäteriets kartor,

13. sista dag för inlämnande av undersökningsplanen och hur inlämnande ska ske.

Allmänna råd

För arkeologiska undersökningar kan länsstyrelsen ange en övergripande vetenskaplig inriktning.

I förfrågningsunderlaget bör länsstyrelsen beakta företagarens önskemål gällande planering och information.

Länsstyrelsen bör i förfrågningsunderlaget ange vilka förutsättningar som inverkar på undersökarens kostnader och planering.

Länsstyrelsen kan ange att rapporteringen är godkänd om inga synpunkter lämnats från länsstyrelsen inom den handläggningstid som anges i förfrågningsunderlaget

17 § Undersökningsplanen ska innehålla

1. förslag på eventuella vetenskapliga frågeställningar, Om av relevans
2. förslag på metoder, analyser samt yta och volym,
3. en fyndstrategi med en bedömning av det förväntade fyndmaterialet, en beskrivning av de metoder som avses användas för fyndinsamling och fyndhantering samt en motivering för tillvaratagande och selektion av fynd och för urval till konservering och uppgift om vem som ska konservera fynden, vid behov,
4. en strategi för rapporteringens omfattning och utformning,
5. en redogörelse för vilket dokumentationsmaterial som kommer att upprättas och levereras till offentligt arkiv enligt 16 § 11,
6. förslag på eventuell förmedling av resultaten,
7. en redovisning av kompetens och erfarenhet för personer i arbetsledande ställning och eventuella specialister,
8. en beskrivning av hur undersökarens interna system för kvalitetssäkring och egenkontroll kommer att tillämpas för undersökningens samtliga moment,
9. en kostnadsberäkning som anger den samlade kostnaden i timmar och timkostnad utifrån specificerade kostnadsslag,
10. tidplan,
11. uppgift om undersökningsplanens giltighetstid, och
12. samtycke från upphovsmännen till att dokumentationsmaterialet och all rapportering får tillgängliggöras och mångfaldigas av staten enligt 16 § 13.

Vid ett anbudsförfarande, ska - om inte intresseanmälan skickats in enligt 10 § - uppgifter om undersökaren enligt 11 § bifogas undersökningsplanen.

Allmänna råd

Kompetens och erfarenhet kan anges som en kompetensprofil för en icke namngiven person.

Förfrågningsunderlag bör ställa krav på redovisning av följande kostnadsslag

- projektledning/administration
- kart- och arkivstudier
- fältarbete

- rapportering
- förmedling
- fyndhantering
- konservering
- analysarbete
- underkonsulter (exempelvis grävmaskin, etablering m.m.)
- resor och traktamenten
- layout och tryckning
- utrustning.

Om undersökningen gäller arkeologiskt fältarbete under fler än en fältsäsong kan länsstyrelsen indexuppräknat kostnaderna.

18 § Vid anbudsförfarande ska länsstyrelsen i förfrågningsunderlaget ange hur anbudsutvärderingen kommer att ske och vilka kvalitetskriterier som tillämpas och hur kvalitetskriterierna och pris ska viktas mot varandra.

Ett kvalitetskriterium som länsstyrelsen alltid ska ange är att den angivna kostnaden ska vara rimlig i förhållande till undersökningsplanens genomförande.

Länsstyrelsen kan ange att kostnad för konservering kommer att undantas vid prisjämförelse.

Allmänna råd

De huvudsakliga kvalitetskriterierna som bör provas är frågeställningens relevans (17 § första stycket 1), metod (17 § första stycket 2), rapporteringens relevans (17 § första stycket 4), och genomförande (en helhetsbedömning om hur den valda frågeställningen besvaras av den metod som valts, hur rimlig tidplanen är m.m.) och undersökarens kompetens (11 § och 17 § första stycket 7). Kvalitetskriterierna bör delas upp i flera underkriterier.

Direktval eller anbudsförfarande

19 § Länsstyrelsens val av undersökare kan ske genom direktval eller föregås av ett anbudsförfarande.

Med *direktval* avses att länsstyrelsen väljer en undersökare som bedöms som lämplig enligt 11 §.

Med *anbudsförfarande* avses att länsstyrelsen i ett upphandlingsliknande förfarande bereder flera undersökare möjlighet att lämna in en undersökningsplan.

20 § Val av undersökare ska föregås av ett anbudsförfarande när länsstyrelsen kan anta att kostnaden för undersökningen kommer att överstiga 20 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (2010:110).

Om det finns särskilda skäl kan länsstyrelsen tillämpa direktval även i dessa fall. Särskilda skäl föreligger bland annat när en tidigare okänd fornlämning påträffas under ett pågående arbetsföretag, när en företagare under pågående undersökning utvidgar arbetsföretaget eller när inget anbud inkommer. Brådskan i övrigt utgör inte särskilda skäl.

Om kostnaden kan antas understiga 20 prisbasbelopp men överstiga fem prisbasbelopp, ska länsstyrelsen genomföra ett anbudsförfarande om företagaren begär det.

21 § När anbudsförfarande tillämpas ska länsstyrelsen offentliggöra förfrågningsunderlaget på länsstyrelsens webbplats samt informera de undersökare som har anmält intresse för att utföra den aktuella typen av undersökning i länet. Tillägg och förtydliganden från länsstyrelsen ska tillkännages på webbplatsen eller sändas skriftligen till de undersökare som rekviderat förfrågningsunderlaget.

22 §

Undersökningsplanen ska lämnas in skriftligen och vara undertecknad av behörig person. Vid förenklat förfarande ska en bekräftelse av förfrågningsunderlaget med uppgift om kostnad lämnas in skriftligen och vara undertecknad av behörig person.

Undersökningsplaner i ett anbudsförfarande får inte öppnas förrän dagen efter sista dagen för inlämnande.

Utvärdering

23 § När direktval tillämpas ska länsstyrelsen bedöma om undersökningsplanen uppfyller förfrågningsunderlaget och kan förväntas resultera i en undersökning av god kvalitet. Den angivna kostnaden ska vara rimlig i förhållande till undersökningsplanens genomförande.

Om länsstyrelsen bedömer att undersökningsplanen inte motsvarar förfrågningsunderlaget eller inte förväntas ge en undersökning av god kvalitet till rimlig kostnad, kan överläggningar ske med undersökaren om justeringar i undersökningsplanen.

24 § Nästa steg är att kontrollera om undersökningsplanerna från de lämpliga undersökarna uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget.

Vid anbudsförfarande ska länsstyrelsen först kontrollera att undersökningsplanerna uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget. Därefter bedöma om de undersökare som uppfyller kraven är lämpliga i enlighet med 11 §.

De undersökningsplaner som uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget ska därefter utvärderas enligt de i förfrågningsunderlaget angivna kvalitetskriterierna.

De undersökningsplaner som kan förväntas resultera i en undersökning av god vetenskaplig kvalitet ska jämföras.

Av de jämförda undersökningsplanerna, ska den undersökningsplan som värderas högst antas.

Länsstyrelsen får begära in klagöranden och kompletteringar om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Kompletteringarna får inte förändra innehållet i tidigare inlämnade uppgifter.

Länsstyrelsen får överlägga med undersökaren om justeringar i undersökningsplanen när endast en undersökningsplan bedöms kunna resultera i en undersökning av god kvalitet, men till en kostnad som inte är rimlig.

Länsstyrelsen ska upprätta ett skriftligt utvärderingsprotokoll där bedömningen av undersökningsplanerna framgår.

Beslut

25 § När länsstyrelsen beslutar om undersökning ska beslut fattas om företagarens kostnadsansvar och tilldelning av undersökning.

Besluten ska inledningsvis ange typ av undersökning och fornlämningens beteckning alternativt fornlämningsmiljö eller landskapsavsnitt samt undersökningens geografiska utbredning på marken, sjö- eller havsbotten utmärkt på en bifogad karta.

Beslutet att anskaffa en undersökning ska motiveras och innehålla en kort redogörelse för bakgrunden till undersökningen och arbetsföretaget,

Beslutet om tilldelning av undersökning ska

1. ange den undersökare som tilldelats undersökningen,
2. motivera val av undersökare (vid anbudsförfarande biläggs utvärderingsprotokollet),
3. innehålla kopia av förfrågningsunderlag,
4. innehålla kopia av undersökningsplanen (gäller inte vid förenklat förfarande),
5. innehålla uppgift om vem undersökaren ska fakturera och hur fakturering ska ske, och
6. innehålla uppgift om att beslutet är villkorat av att företagaren meddelar undersökaren att undersökningen kan påbörjas.

Som villkor för tilldelningsbeslutet gäller att

- a) undersökaren ska till länsstyrelsen omedelbart anmäla sådana omständigheter som ändrar förutsättningarna eller påverkar villkoren för undersökningen,
- b) länsstyrelsen kan med omedelbar verkan avbryta eller begränsa undersökningen om länsstyrelsen finner att undersökningen inte bedrivs i överensstämmelse med länsstyrelsens beslut och detta förhållande inte kan rättas genom samråd, samt att
- c) undersökaren har vid eventuellt avbrytande av undersökningen endast rätt till ersättning för utfört arbete och skälig avvecklingskostnad.

Beslut om företagarens kostnadsansvar ska ange

1. den beräknade samlade kostnaden för undersökningen med angivande av eventuell indexuppräknning som företagaren ska betala,
2. hur betalning med befriande verkan kan ske,
3. vilka åtgärder företagaren ska vidta för att säkerställa undersökarens tillträde till området,
4. hur länsstyrelsen avser att underrätta företagaren om undersökningens resultat, och
5. vilket datum företagaren senast ska meddela undersökaren att undersökningen kan påbörjas.

Beslut om kostnadsansvar förutsätter att företagaren har fått information om kostnadsansvaret för undersökningen. Företagaren är inte skyldig att ersätta annat än undersökningens faktiska kostnader. Om kostnaden för undersökningen överstiger den beslutade kostnaden kan länsstyrelsen besluta att öka företagarens kostnadsansvar.

Länsstyrelsens beslut ska sändas till företagaren, undersökaren, eventuella övriga undersökare som inkommit med undersökningsplaner, berörd kommun, berört museum och Riksantikvarieämbetet.

Allmänna råd

Eftersom beslut om tilldelning och beslut om företagarens kostnadsansvar avser samma undersökning kan besluten upprättas i ett gemensamt dokument. Besluten riktar sig till olika parter och båda parter ska i så fall anges som mottagare. Det ska då även tydligt framgå vilka delar i beslutet som riktar sig till vilken mottagare.

26 § Länsstyrelsens beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämning kan förenas med villkor om arkeologisk undersökning, arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning och arkeologisk kontroll. Dessa beslut förutsätter att beslut om tilldelning av arkeologisk undersökning och beslut om kostnadsansvar fattas enligt 25 § och ska ange fornlämningen, det tillåtna ingreppet, vem som får tillstånd och tillståndets giltighetstid.

Den arkeologiska undersökningens fältarbete ska vara avslutat innan tillståndets giltighetstid går ut.

Tillstånd till ingrepp i fornlämning med villkor om arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning får återkallas med omedelbar verkan om fornlämningen visar sig kräva en mer omfattande arkeologisk undersökning.

Allmänna råd

Det är företagaren som avgör om den arkeologiska undersökningen ska genomföras. Avtalet mellan företagaren och undersökaren är en bekräftelse på att undersökningen ska genomföras.

Arkeologiskt fyndmaterial

27 § Med *arkeologiskt fyndmaterial* avses fornyfynd som påträffas i samband med en undersökning. *Arkeologiskt fyndmaterial* är artefakter, geofakter, ekofakter eller benmaterial från djur eller människa.

28 § Det arkeologiska fyndmaterial som tillvaratas vid en undersökning ska, efter eventuell selektion och konservering, lämnas till det museum som Riksantikvarieämbetet anvisar. Fyndmaterialet ska vid överlämnandet vara beskrivet, ordnat, digitalt registrerat och konserverat.

Allmänna råd

Vid överlämnande av fyndmaterial bör undersökaren i god tid ta kontakt med mottagande museum så att fynden kan överlämnas enligt museets önskemål.

Förmedling

29 § Resultat av betydelse från arkeologisk undersökning ska förmedlas. Med *förmedling* avses en populärvetenskaplig förmedling till allmänheten.

För en arkeologisk undersökning ska en populärvetenskaplig sammanfattning framställas. Detta är inte behövligt om resultaten inte är av tillräcklig relevans för allmänheten.

Vid undersökningar av hög relevans för allmänheten finns det skäl för länsstyrelsen att ställa krav på en populärvetenskaplig publikation.

Rapportering

30 § Rapporteringen ska vara anpassad till målgrupp, undersökningens omfattning samt fornlämningens komplexitet.

Rapporter från arkeologisk utredning och arkeologisk förundersökning ska utformas så att de är användbara som beslutsunderlag för länsstyrelsens tillståndsprövning och som planeringsunderlag för företagaren.

Resultat från arkeologisk undersökning ska rapporteras så att de är användbara och tillgängliga för myndigheter och forskning.

31 § Undersökaren ska vid varje typ av undersökning, snarast efter avslutat fältarbete sammanställa en redovisning av de preliminära resultaten på ett av Riksantikvarieämbetet fastställt formulär.

32 § Undersökaren ska vid varje typ av undersökning, avge en skriftlig basrapport. *Basrapporten* ska i planer och beskrivningar presentera och redovisa metoder och genomförande, grundläggande arkeologiska resultat och en värdering av måluppfyllelsen i relation till undersökningsplanen. Värderingen ska ta sin utgångspunkt i den kontinuerliga dokumentationen för kvalitetssäkring som undersökaren upprättat inom ramen för sin egenkontroll.

Om basrapporten väsentligt avviker från de tidigare redovisade preliminära resultaten ska undersökaren göra en ändringsanmälan till Riksantikvarieämbetet.

33 § Rapporteringen av en arkeologisk undersökning ska även omfatta en vetenskaplig fördjupning. Detta är inte behövligt om den arkeologiska undersökningen är av liten omfattning eller resultaten inte är av tillräcklig relevans för forskning.

34 § För en arkeologisk undersökning ska undersökaren avge en skriftlig undersökningsredovisning efter att undersökningen avslutats, dock ej för arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. *Undersökningsredovisningen* ska vara kortfattad och beskriva rapporteringens och förmedlingens samtliga moment samt innehålla uppgift om var dokumentationsmaterialet förvaras.

35 § Skriftlig rapportering och förmedling ska, efter att länsstyrelsen har godkänt den, undersökaren expediera enligt följande:

1. Redovisning av preliminära resultat ska sändas till länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet.
2. Basrapport ska sändas till länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och det offentliga arkivet enligt 16 § 11 i ett arkivbeständigt exemplar. Riksantikvarieämbetet ska ha ytterligare ett arkivbeständigt exemplar i de fall det finns fynd som ska fyndfördelas. Dessutom ska en PDF ska laddas upp på Riksantikvarieämbetets publiceringsplattform. Även företagaren samt berört museum ska ha ett exemplar av basrapporten. SHMM ska ha ett exemplar av basrapporter från undersökningar där mynt påträffats.

3. Undersökningsredovisning ska sändas till länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och det offentliga arkivet enligt 16 § 11i ett arkivbeständigt exemplar.
4. Populärvetenskaplig sammanfattning och vetenskaplig fördjupning och populärvetenskaplig publikation ska sändas till länsstyrelsen, det offentliga arkivet enligt 16 § 11, berört museum och företagaren. En PDF ska laddas upp på Riksantikvarieämbetets webbplats.

Länsstyrelsen kan undanta en vetenskaplig fördjupning eller en populärvetenskaplig publikation från kravet på digital uppladdning om resultaten kan förväntas bli mer spridda genom publicering hos extern utgivare.

Dokumentationsmaterial

36 § Dokumentationsmaterial av betydelse ska tas om hand och ordnas så att det kan bevaras och bli tillgängligt. Med *dokumentationsmaterial* avses all dokumentation, digital eller analog, som upprättas inom undersökningen såsom: mätdata, ritningar, fotografier, beskrivningar, analysresultat, konserveringsrapporter samt andra handlingar som har betydelse för att förstå undersökningens genomförande.

Tillsyn och uppföljning

37 § Länsstyrelsens tillsyn ska omfatta uppföljning av

1. efterlevnaden av länsstyrelsens beslut, och
2. undersökningens resultat och kvalitet genom en bedömning av måluppfyllelse, vetenskaplig kvalitet och kostnad.

Allmänna råd

Länsstyrelsen bör fortlöpande begära in en ekonomisk redovisning gällande upparbetade kostnader och en kostnadsprognos i förhållande till ursprunglig budget. Undersökaren bör inte få fullt betalt förrän rapporteringen är avslutad och godkänd av länsstyrelsen. Länsstyrelsen bör då kontrollera de faktiska kostnaderna.

IKRAFTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

1. Dessa föreskrifter ersätter Riksantikvarieämbetets föreskrifter (KRFS 2007:2) och allmänna råd avseende verkställigheten av 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).
2. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2015.
3. För beslut som fattats före den 1 juli 2015 gäller äldre föreskrifter.

På Riksantikvarieämbetets vägnar

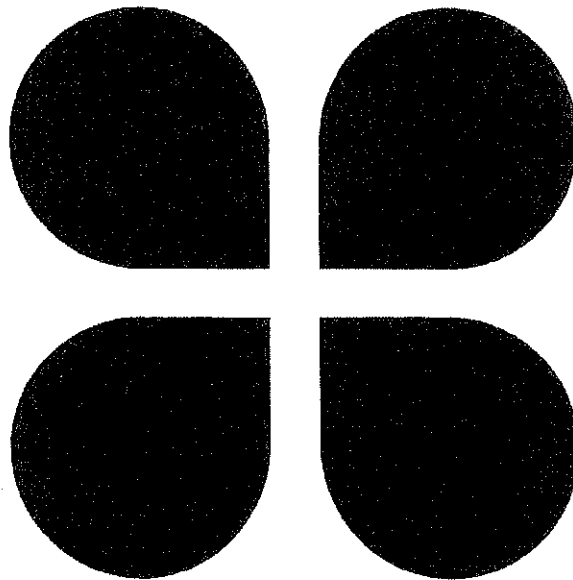
LARS AMRÉUS

Catharina Sojde

Rapport från Riksantikvarieämbetet

Konsekvensutredning

**Verkställighetsföreskrifter 2 kap. 11-13 §§
kulturmiljölagen (1988:950)**

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm
www.raa.se

Innehåll:

1	Riksantikvarieämbetets föreskrifter för uppdragarkeologi	5
2	Problemet och vad Riksantikvarieämbetet vill uppnå	5
3	Beskrivning av alternativa lösningar och effekterna av att regleringen inte kommer till stånd eller revideras	6
4	Uppgifter om vilka som berörs av regleringen	6
5	Uppgifter om kostnadsmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför för länsstyrelserna	7
6	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen	7
7	Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	7
8	Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen	8
9	Beskrivningen av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig och vad det innebär för verksamheternas administrativa kostnader för företag	9
10	Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen	9
11	Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till småföretag vid regleringens utformning	9

1 Riksantikvarieämbetets föreskrifter för uppdragsarkeologi

Enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet utreda konsekvenserna av föreskrifter och allmänna råd. Konsekvensutredningen ska göras innan myndigheten beslutar om föreskrifter eller allmänna råd.

Uppdragsarkeologi är ett samlingsbegrepp för de arkeologiska utredningar, förundersökningar och undersökningar som utförs inför exploatering av mark med fornlämningar där länsstyrelsen fattar beslut enligt 2 kap. 11-13 §§ kulturmiljölagen (1988:950) (KML). Riksantikvarieämbetets bemyndigande att utfärda verkställighetsföreskrifter för 2 kap utgår från 2 kap. 10 § i kulturmiljöförordningen. Nya föreskrifter och allmänna råd trädde i kraft den 1 juli 2015 (KRFS 2015:1). Föreliggande revidering avser ett fåtal ändringar i sak samt några redaktionella ändringar. De senare påverkar inte föreskrifterna i sak.

Här konsekvensutreds endast förslagen till ändringar i Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd. Föreskrifterna och de allmänna råden konsekvensutreddes i sin helhet inför ikraftträdandet 2015. De redaktionella ändringarna beskrivs inte.

2 Problemet och vad Riksantikvarieämbetet vill uppnå

I förslaget har formuleringen "Länsstyrelsen ska verka för att en mångfald av undersökare ges möjlighet att utföra undersökningar i länet" tagits bort (10 § KRFS 2015:1). Detta bedöms inte medföra några konsekvenser eftersom det numera finns ett stort antal konkurrerande aktörer inom uppdragsarkeologin som representerar olika organisationsformer. Föreskriften i sig har till uppgift att säkra kvaliteten i länsstyrelsens val av undersökare. Begreppet mångfald har dessutom vanligen en annan innebörd än det som avses i föreskriften.

I 16 § p. 11 har en hänvisning till 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tagits bort. 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) anger att rätten att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter även gäller hos bolag, föreningar och stiftelser där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Hänvisningen var missvisande eftersom de offentliga arkiv som avses i uppdragsarkeologiföreskriften omfattar de myndigheter som per se är offentliga samt även i vissa fall myndigheter som har att tillämpa samma offentlighetsrättsliga regler som myndighetsarkiv (dvs. de som anges i 2 kap. 3 §

offentlighets- och sekretesslagen. Hänvisningen är dessutom obehövlig då tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen m.m. gäller för de myndigheters och organs arkiv som här avses vara mottagare för dokumentationsmaterial och rapportering, oaktat föreskriften.

I 25 § sjätte stycket har formuleringen att företagaren har "accepterat" ersatts med "fått information om" kostnadsansvaret, vilket motsvarar tidigare praxis. Ändringen har införts med anledning av att länsstyrelsen inte kan gå vidare och besluta om arkeologiska utredningar och undersökningar om företagaren (exploatören enligt kulturmiljölagen) inte accepterar kostnaden. Företagaren å sin sida har om hen inte accepterar kostnaden inte något beslut att överklaga. Det riskerar att bli ett dödläge där länsstyrelsen varken kan besluta eller att företagaren kan överklaga. Genom att länsstyrelsen, såsom tidigare varit praxis, istället ska informera företagaren om kostnaden får länsstyrelsen möjlighet att fatta beslut även i ärenden där företagaren motsätter sig kostnaden. Företagaren kan då gå vidare med ett överklagande, alternativt välja att inte gå vidare med arbetsföretaget.

3 Beskrivning av alternativa lösningar och effekterna av att regleringen inte kommer till stånd eller revideras

Om den föreslagna revideringen av föreskrifterna och de allmänna råden inte kommer till stånd, kommer de nuvarande föreskrifterna att fortsätta att gälla. De problem som beskrivs ovan kommer då att kvarstå.

4 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Uppdragsarkeologins regelverk berör i första hand länsstyrelser och undersökare (arkeologiska organisationer/företag som utför arkeologiska undersökningar). I andra hand berörs de företagare (exploatörer) som ansöker om att genomföra exploateringar i områden med forn lämningar. Större delen av dessa utgörs av kommuner, staten genom främst Trafikverket samt ett antal privata företag av olika storlek. I viss mån berörs även privatpersoner. De museer och arkiv som tar emot fynd, rapporter och dokumentationsmaterial berörs också. Dessa organisationer är Riksantikvarieämbetet, Historiska museet, läns museerna och vissa kommunala museer. Som användare av resultaten från uppdragsarkeologin finns breda samhällsgrupper, såsom: forskare, myndigheter och allmänheten.

5 Uppgifter om kostnadsmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför för länsstyrelserna

Den redaktionella revideringen avser att bidra till ökad tydlighet. Att länsstyrelsen ska informera företagaren om kostnaden och inte behöver inhämta ett accepterande bedöms utgöra en förenkling och risken för att hamna i en situation där det inte blir möjligt att gå till beslut försvinner.

6 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Fornlämningar är föremål för nationell lagstiftning och regleras inte inom EU.

Vid en regelkonflikt med främst miljörätten kan föreskrifterna få stå tillbaka. Vi har i dagsläget inte identifierat någon konkret regelkonflikt.

7 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förslaget till revidering innebär så små förändringar att det inte kommer att finnas behov av särskilda informationsinsatser. I samband med ikraftträdandet som beräknas till den 1 mars 2017 kommer det att finnas ett behov av att göra utskick till länsstyrelser och undersökare, liksom att publicera information på Riksantikvarieämbetets webbplats.

8 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Företag berörs i två olika aspekter av uppdragsarkeologins föreskrifter, dels undersökarna som bedriver den arkeologiska verksamheten, dels företagarna (exploatörerna) vars projekt är föremål för länsstyrelsens tillståndsprövning och som har kostnadsansvar för de arkeologiska undersökningarna.

De undersökare som utför arkeologiska undersökningar uppgår till drygt 45 stycken som förutom Statens historiska museers arkeologiska uppdragsverksamhet endast består av organisationer av storleken små företag och mikroföretag. Den totala beslutade kostnaden för uppdragsarkeologin uppgick till 250-400 miljoner kronor årligen för åren 2009-2011.

Undersökarna kan delas in i tre huvudgrupper: två statliga (Statens historiska museers undersökningsverksamhet och Maritima museerna), drygt trettio museer varav huvuddelen utgörs av läns museer oftast med landstinget som huvudman och några kommunala museer, samt ett tiotal privata företag (uppgifter från utvärderingsrapporten Verkställighetsföreskrifter för uppdragsarkeologi. Åttersrapportering av regeringsuppdrag. Rapport från Riksantikvarieämbetet. 2012). De privata företagen utgörs av en heterogen grupp med olika organisationsform: aktiebolag, enskilda firmor och stiftelser. De är också storleksmässigt mycket olika stora, från den största med ett tjugofemtal anställda till enmansföretag. De större företagen har en över åren varaktig verksamhet även om omsättningen varierar, medan många fåmansföretag kommer och går. Den av länsstyrelsen beslutade kostnaden för undersökningar som utfördes av de privata undersökarna uppgick till 60-100 miljoner kronor årligen för 2009-2011.

Den andra gruppen av företagare berörs indirekt av föreskrifterna för uppdragsarkeologin genom att de är exploatörer av mark med fornlämningar. Dessa utgörs av olika typer av företag, myndigheter och privatpersoner. Den största gruppen är kommunerna i egenskap av byggherrar och planerare. Staten är också en stor markexploatör genom främst Trafikverket. De privata företagen utgörs av byggbolag av olika storlek. Dessutom tillkommer ett antal privatpersoner. Sammantaget utförs årligen drygt 1000 arkeologiska utredningar, förundersökningar och undersökningar.

9 Beskrivningen av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig och vad det innebär för verksamheternas administrativa kostnader för företag

De föreslagna ändringarna är inte sådana som påverkar företagens kostnader.

10 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Förslaget till revidering innehåller inga förslag som påverkar konkurrensförhållanden.

11 Beskrivning av om särskilda hänsyn behövs tas till småföretag vid regleringens utformning

Eftersom samtliga företag som är verksamma inom uppdragsarkeologin är småföretag eller mikroföretag, behöver inga särskilda hänsyn tas till småföretag. Regelverket är utformat med detta som utgångspunkt.

